

CẨM NANG PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY RỪNG

CHI CỤC KIỂM LÂM TỈNH HÀ GIANG

NĂM 2024

Mục lục

Phần một: Tổng quan về cháy rừng.....	1
1 Khái niệm về cháy rừng	1
2 Điều kiện xảy ra cháy rừng.....	2
3 Nguyên nhân xảy ra cháy rừng.....	3
4 Tác hại của cháy rừng	4
5 Khái niệm phòng cháy rừng.....	5
6 Khái niệm chữa cháy rừng.....	6
7 Các loại cháy rừng.....	7
8 Mùa cháy rừng.....	8
9 Tình hình cháy rừng ở Hà Giang	9
Phần hai: Phòng cháy rừng.....	10
1 Dự báo nguy cơ cháy rừng.....	10
2 Thông tin cảnh báo nguy cơ cháy rừng.....	11
3 Biện pháp tổ chức thực hiện PCCCR.....	12
4 Biện pháp phòng cháy rừng.....	13
Phần ba: Chữa cháy rừng.....	15
1 Phương châm chữa cháy rừng.....	15
2 Quy định an toàn trong chữa cháy rừng.....	16
3 Những nguy hiểm khi chữa cháy rừng.....	17
4 Đề phòng tai nạn khi chữa cháy rừng.....	18
5 Mười nguyên tắc an toàn khi chữa cháy rừng.....	19
6 Sơ cứu tại hiện trường chữa cháy rừng.....	20
7 Kỹ thuật chữa cháy rừng.....	21
Phần bốn: Quy định của pháp luật về PCCCR.....	22
1 Luật Lâm nghiệp số 16/2017/QH14.....	23
2 Luật PCCC số 27/2001/QH10 và số 40/2013/QH13.....	24
3 Bộ Luật Hình sự số 100/2015/QH13 và số 12/2017/QH14.....	25
4 Nghị định số 156/2018/NĐ-CP về thi hành một số điều Luật Lâm nghiệp.....	26

Phần một: Tổng quan về cháy rừng

① Khái niệm cháy rừng

Cháy rừng là sự xuất hiện và lan truyền của những đám cháy trong rừng và không nằm trong sự kiểm soát của con người; gây nên những tổn thất nhiều mặt về tài nguyên, của cải và môi trường

Phần một: Tổng quan về cháy rừng

② Điều kiện xảy ra cháy rừng

Ôxy: chất duy trì sự cháy, sẵn có trong không khí

Nếu đã có đủ 3 điều kiện gây cháy là Ôxy, VLC và nguồn nhiệt, thì đám cháy có xuất hiện hay không lại phụ thuộc chủ yếu vào độ ẩm VLC. Thường độ ẩm VLC nhỏ hơn hoặc bằng 25% thì dễ bén lửa.

Vật liệu cháy là tất cả những chất có khả năng bén lửa và bốc cháy trong điều kiện có đủ nguồn nhiệt và Ôxy

Nguồn nhiệt: Là yếu tố duy nhất không có sẵn trong rừng. Hầu hết nguồn nhiệt gây cháy rừng được xuất phát từ các hoạt động của con người

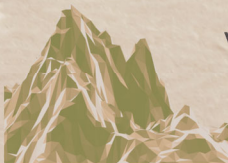
Phần một: Tổng quan về cháy rừng

3 Nguyên nhân xảy ra cháy rừng

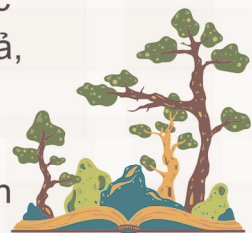
Nhiệt độ không khí: là yếu tố gây ảnh hưởng trực tiếp đến quá trình cháy rừng, làm khô, nổ vật liệu cháy, làm độ ẩm không khí giảm và mặt đất nóng lên

Độ ẩm không khí càng cao thì độ ẩm vật liệu cháy càng cao, càng khó gây cháy và ngược lại

Địa hình ảnh hưởng trực tiếp hoặc gián tiếp đến cháy rừng và liên quan trực tiếp đến sự phát triển của đám cháy; có tác động ngăn chặn các hệ thống gió, hình thành các khu vực tiểu khí hậu khác nhau tạo ra các khu vực thường xuyên có mưa hoặc khu vực khô hạn

Kiểu rừng và thực bì: Ở các loại rừng Thông, Sa mộc thuần loài sản phẩm rơi rụng là những cành lá, hoa quả, vỏ và thân cây, những loại này thường có nhựa hoặc tinh dầu nên rất dễ bắt lửa và cháy đượm. Những khu rừng tre nứa thuần loài hoặc chiếm ưu thế, cành nhánh khô nhiều và hiện tượng chết hàng loạt, vì vậy vật liệu cháy là rất lớn

Hoạt động của con người:

(1) Đốt rừng làm nương rẫy, đốt than, đốt thực bì để thu nhặt kim loại, hun khói để lấy mật ong và nhiều hoạt động khác có thể gây cháy rừng. (2) Do khai thác rừng, vô ý gây cháy... (3) Trẻ em chăn Trâu đốt lửa để sưởi ấm, đốt hương đi tảo mộ. (4) Phong tục tập quán của đồng bào dân tộc thả đèn trong các ngày lễ hội vô ý gây cháy (5) Khách tham quan du lịch sinh thái trong rừng vô ý gây cháy.

Phần một: Tổng quan về cháy rừng

4 Tác hại của cháy rừng

Cháy rừng gây chết hàng loạt hoặc làm chậm quá trình sinh trưởng và phát triển của rừng, ảnh hưởng đến diễn thế của rừng, tái sinh rừng

Gây biến động lớn trong trạng thái rừng, làm biến đổi các kiểu rừng, từ đó ảnh hưởng đến phương thức khai thác rừng

Làm thay đổi số lượng và thành phần sinh vật rừng; Ảnh hưởng đến hoạt động sống của Vi sinh vật rừng trong đất; Ảnh hưởng đến tình trạng vệ sinh rừng

Phá vỡ cấu trúc đất, gây xói mòn, rửa trôi, bạc màu làm mất khả năng giữ nước và điều tiết nguồn nước

Gây tổn thất nặng nề về kinh tế và ảnh hưởng đến môi trường, khí hậu

Phần một: Tổng quan về cháy rừng

5 Khái niệm phòng cháy rừng

Phòng cháy rừng là việc thực hiện đầy đủ các biện pháp tổ chức, kinh tế, xã hội, pháp chế, khoa học công nghệ, tuyên truyền, giáo dục, cảnh báo, dự báo,...và điều tiết các hoạt động của con người trong và gần rừng; xây dựng các công trình phòng lửa nhằm ngăn chặn không để xảy ra cháy rừng. Trong phòng cháy rừng phải thực hiện triệt để những yêu cầu mang tính nguyên tắc: Không để xảy ra sự kết hợp đồng thời của 3 yếu tố Ôxy, vật liệu cháy và nguồn nhiệt gây cháy.

Phần một: Tổng quan về cháy rừng

6 Khái niệm chữa cháy rừng

Chữa cháy rừng là huy động nhanh chóng lực lượng, phương tiện dập tắt kịp thời không để lửa lan tràn, hạn chế và chấm dứt thiệt hại do cháy rừng gây ra. Chữa cháy rừng phải đảm bảo 3 yếu tố:

- Dập tắt lửa khẩn trương, kịp thời và triệt để.
- Hạn chế thấp nhất thiệt hại về mọi mặt.
- Đảm bảo an toàn tuyệt đối về người, phương tiện, dụng cụ chữa cháy

Phần một: Tổng quan về cháy rừng

7 Các loại cháy rừng

Cháy dưới tán: Cháy dưới tán rừng là những đám cháy mà ngọn lửa lan tràn trên mặt đất làm thiêu huỷ một phần hoặc toàn bộ thảm mục, cành khô, lá rụng và thậm chí cây bụi,...và một phần nào đó ở gốc cây.

Đặc điểm: lửa cháy lan nhanh và không vượt lên tán rừng, thường ở dưới đoạn phân cành của rừng.

Cháy tán: Sự lan truyền của ngọn lửa trên tầng tán của rừng được gọi là cháy tán rừng. Cháy tán rừng là hình thức cháy được phát triển từ cháy dưới tán lên tán rừng. Cháy tán rừng thường xuất hiện ở những kiểu rừng có mật độ tán dày của những loài cây có dầu, khi gió mạnh và thời tiết khô nóng kéo dài.

Phần một: Tổng quan về cháy rừng

⑧ Mùa cháy rừng

Mùa cháy rừng là khoảng thời gian thường xảy ra cháy rừng trong năm. Thông thường mùa cháy rừng trùng với mùa khô trong năm. Mùa cháy rừng trên địa bàn tỉnh Hà Giang gồm các tháng: 1, 2, 3, 4, 5, 11, 12. (Bắt đầu từ 01/11 năm trước đến hết 31/5 năm sau)

CÁC XÃ TRỌNG ĐIỂM CHÁY RỪNG BAO GỒM

- Huyện Bắc Mê gồm: Xã Đường Âm, Xã Đường Hồng, Xã Giáp Trung, Xã Lạc Nông, Xã Minh Ngọc, Xã Minh Sơn, Xã Phiêng Luông, Xã Phú Nam, Xã Thượng Tân, Xã Yên Cường, Xã Yên Định, Xã Yên Phong và Xã Yên Phú;
- Huyện Bắc Quang gồm: Thị trấn Việt Quang, Xã Bằng Hành, Xã Đồng Tâm, Xã Đông Thành, Xã Đồng Tiến, Xã Đồng Yên, Xã Đức Xuân, Xã Hữu Sản, Xã Kim Ngọc, Xã Liên Hiệp, Xã Quang Minh, Xã Tân Lập, Xã Tân Thành, Xã Thượng Bình, Xã Tiên Kiêu, Xã Việt Hồng, Xã Việt Vinh, Xã Vĩnh Hào, Xã Vĩnh Phúc và Xã Vô Điểm;
- Huyện Đồng Văn gồm: Xã Lũng Cú, Xã Má Lé, Xã Phố Cáo, Xã Tả Lũng, Xã Tả Phìn, Thị trấn Đồng Văn, Xã Lũng Táo, Xã Sủng Là, Xã Sủng Túng và, Thị trấn Phố Bàng;
- Huyện Hoàng Su Phì gồm: Xã Hồ Thầu, Xã Bản Luốc, Xã Sán Sả Hồ, Xã Pờ Ly Ngài, Xã Nàng Đôn, Xã Bản Phùng, Xã Bản Máy, Xã Chiến Phố, Xã Tự Nhân, Xã Phố Lờ, Xã Thành Tín, Xã Thèn Chu Phìn, Xã Túng Sán, Xã Tả Sử Choóng, Xã Nậm Ty, Xã Bản Phùng;
- Huyện Mèo Vạc gồm: Xã Cán Chu Phìn, Xã Lũng Chinh, Xã Nậm Ban, Xã Niêm Sơn, Xã Niêm Tông, Xã Sơn Vĩ, Xã Sủng Máng, Xã Tả Lũng, Xã Tát Ngà, Xã Thượng Phùng, Xã Khâu Vai và Xã Xín Cái;
- Huyện Quản Bạ gồm: Xã Bát Đại Sơn, Xã Cán Tỷ, Xã Cao Mã Pờ, Xã Lũng Tám, Xã Nghĩa Thuận, Xã Quyết Tiến, Xã Tả Ván, Xã Thái An, Xã Thanh Vân, Xã Quản Bạ, Thị trấn Tam Sơn và Xã Tùng Vài;
- Huyện Quang Bình gồm: Thị trấn Yên Bình, Xã Bản Rịa, Xã Bằng Lang, Xã Hương Sơn, Xã Nà Khương, Xã Tân Bắc, Xã Tân Nam, Xã Tân Trại, Xã Tiên Nguyên, Xã Tiên Yên, Xã Vĩ Thượng, Xã Xuân Giang, Xã Xuân Minh, Xã Yên Hà và Xã Yên Thành;
- Thành phố Hà Giang gồm: Xã Ngọc Đường, Xã Phương Độ và Xã Phương Thiện;
- Huyện Vị Xuyên gồm: Xã Bạch Ngọc, Xã Cao Bồ, Xã Đạo Đức, Xã Kim Linh, Xã Kim Thạch, Xã Lao Chải, Xã Linh Hồ, Xã Minh Tân, Xã Ngọc Linh, Xã Ngọc Minh, Xã Phong Quang, Xã Phú Linh, Xã Phương Tiến, Xã Quảng Ngần, Xã Thanh Đức, Xã Thanh Thủy, Xã Thuận Hoà, Xã Thượng Sơn, Xã Trung Thành, Xã Tùng Bá, Xã Việt Lâm và Xã Xín Chải;
- Huyện Xín Mần gồm: Xã Khuôn Lũng, Xã Nà Chì, Xã Nấm Dẩn, Xã Quảng Nguyên, Xã Thèn Phàng, Xã Thu Tà, Xã Tả Nhìu, Xã Bản Ngò, Xã Bản Díu và Xã Trung Thịnh;
- Huyện Yên Minh gồm: Xã Bạch Đích, Xã Đông Minh, Xã Du Già, Xã Du Tiến, Xã Đường Thượng, Xã Lao Và Chải, Xã Lũng Hồ, Xã Mậu Duệ, Xã Mậu Long, Xã Na Khê, Xã Ngam La và Xã Ngọc Long.